

656
19.10.2018**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Filiz KERESTECİOĞLU**Ankara Milletvekili**

2017-2018 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafında değiştirilen müfredat doğrultusunda hazırlanan yeni ders kitapları hakkında Karşılaştırmalı Eğitim Derneği'nin Eylül 2018 tarihli araştırması toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı eğitimden tamamen vazgeçildiğini göstermektedir. 2017 yılında basılan ders kitaplarından bazılarını bir önceki yılın ders kitaplarıyla karşılaştıran bu çalışmada, özellikle müfredat değişikliği yapılan 1. 5. ve 9. Sınıf Türkçe ve Tarih kitaplarında toplumsal cinsiyet eşitliğine dair içeriğin neredeyse tamamının çıkarıldığı ve yeni kitaplardaki görsellerin ve metinlerin kadın erkek-eşitsizliğini besleyen, cinsiyetçi bir yaklaşımla hazırlandığı saptanmıştır. Önceki yılın kitaplarında da pek çok sorun bulunmasına rağmen 2017 yılında basılan yeni kitaplarda açık ve örtük cinsiyetçi mesajların arttığı önemli bulgulardan biridir. Kitaplarda kadınların tarih yazımındaki rolünden hiç bahsedilmemesi; kadınları siyasi otorite ya da güç sahibi pozisyonlarda temsil eden bölümlerin çıkarılması; kadın-erkek eşitliğine ve kadın haklarına dair ifadelerin çıkarılması; kadının namusunun erkek tarafından korunması gerektiği ifadesinin daha önce kullanılmazken yeni kitaplara eklenmesi; bakım emeğini yalnızca kadınların sorumluluğu olarak temsil eden içeriklerin artması; ev içi iş bölümüne dair temsillerde kadınların ve kadınlığın cinsiyete dayalı geleneksel rollere

hapsedilmesi; ev içi iş bölümünde eşitlik mesajı veren hiçbir görsel ya da metnin bulunmaması; çalışma hayatı ve mesleklere dair temsillerde kadınların bir meslek sahibi olarak gösterildiği görsellerin azaltılması; toplumsal çeşitliliğe ve farklılıklara yer veren kadın, erkek, aile temsillerinin kullanılmaması ve tek tip aile içinde bir kadınlığın makbul olduğu mesajı verilmesi; edebiyat kitaplarında alıntılanan yazarlar arasında kadınların sayısının yok denecek kadar az olması bu araştırmanın tespit ettiği önemli sorunlardan birkaçıdır.

Milli Eğitim Bakanlığının 19 Eylül 2014 tarihinden itibaren 24 ay boyunca sürdürdüğü “Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi (ETCEP)” temel amaçlarından birini “Eğitim politikaları ve mevzuatını, öğretim programlarını ve ders kitaplarını gözden geçirerek, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tavsiyeler oluşturmak ve bunları yetkililere iletmek” şeklinde tanımlamıştır. ETCEP kapsamında incelenen ders kitaplarının tümünde, Karşılaştırmalı Eğitim Derneği’nin araştırmasında da ortaya konulan cinsiyetçi örüntüye rastlandığı ve benzer bulgularla karşılaşıldığı belirtilmektedir. Bu sorunun çözülmesine yönelik raporlar da yine ETCEP kapsamında üretilmiştir. Buna rağmen, Milli Eğitim Bakanlığı 2015-2019 stratejik planlarına bakıldığında müfredatta toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı değişiklikler yapılması ve kadına yönelik her türlü ayrımcılığın önlenmesi konusunda hiçbir hedef bulunmadığı görülmektedir.

Bu durum, cinsiyetçi ve ayrımcı bir yaklaşımın ısrarla benimsenmekte olduğuna işaret etmekte ve Türkiye’nin taraf olduğu Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi (CEDAW) başta olmak üzere ulusal ve uluslararası mevzuata aykırılık oluşturmaktadır. BM Pekin Eylem Planı, Kız Çocukları ve Eğitim Bölümünde “Kalıplaşmış cinsiyet rollerinin ısrarla kullanılmasının kızların okula erişimini ve okula devamını engellediğini” tespit etmekte, İstanbul Sözleşmesi ise kadına yönelik şiddeti ve ayrımcılığı önlemek için “tüm eğitim seviyelerinde resmi müfredatta, kadın erkek eşitliği, toplumsal klişelerden arındırılmış toplumsal cinsiyet rolleri, karşılıklı saygı, kişisel ilişkilerde çatışmaların şiddete başvurmadan çözüme kavuşturulması, kadınlara karşı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kişilik bütünlüğüne saygı gibi konuların, öğrencilerin zaman içinde değişen öğrenme kapasitelerine uyarlanmış bir biçimde dahil edilmesi için gerekli tedbirlerin” alınması yükümlülüğünü getirmektedir. Bu bağlamda;

1789

1. Ders kitaplarının hazırlanması ve onaylanması sürecinde Bakanlığınız tarafından hangi incelemeler yapılmaktadır?
2. Kitapların kadınlara yönelik ayrımcılık içerip içermediği ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olup olmadığı konusunda herhangi bir inceleme yapılmakta mıdır?
3. Eğitim öğretim müfredatını ve ders kitaplarının içeriğini belirlerken Bakanlığınızın temel aldığı ilkeler ve politika belgeleri bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bunlar nelerdir?
4. ETCEP kapsamında eğitim politikaları ve mevzuatının, müfredat ve ders kitaplarının toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hale getirilmesi amacıyla hazırlanan kılavuzlar, tavsiye raporları ve benzeri dokümanları Bakanlığınız nasıl değerlendirmektedir? Bunların hayata geçirilmesi için çalışmalarınız olmuş mudur?
5. 2018-2019 eğitim öğretim yılında dağıtılan kitaplarda 2017 yılı kitaplarında tespit edilen cinsiyetçi örüntü değiştirilmiş midir?
6. Bakanlık olarak eğitim-öğretim müfredatını ve eğitim materyallerinin içeriğini insan haklarına ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı, ayrımcı öğelerden arındırmak ve yasal mevzuata uygun hale getirmek için nasıl bir çalışma yapmayı planlıyorsunuz?